

ВПЛИВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ОБЛІКОВУ СИСТЕМУ

Концептуалізація ідеї стосовно окреслення сутності і значення системи корпоративного управління в еволюційному розвитку бухгалтерського обліку вперше була презентована в «Кодексі Кедбері» у 1992 році [7]. У подальшому це зумовило виникнення окремого напрямку наукових досліджень стосовно впливу системи корпоративного управління на розвиток бухгалтерського обліку. З цього приводу Гойе К. Г. зазначає, що «сам по собі фінансовий облік є продуктом корпоративного управління, який аналізують і публічно підтверджують аудитори, і який розкриває фінансовий стан компанії» [4, с. 63]. В результаті Гойе К. Г. підтверджує «визначальність» системи корпоративного управління у формуванні теоретичних і методологічних основ фінансового обліку, що на сьогодні уже є реалізованими у спектрі національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Сучасний етап розвитку облікової системи актуалізує вплив корпоративного управління на систему бухгалтерського обліку як об'єкта досліджень багатьох науковців, оскільки суб'єкти регламентації національних і міжнародних облікових систем продовжують удосконалювати системи корпоративної звітності для повернення необхідного рівня довіри до облікової інформації, як до основного джерела прийняття інвестиційних рішень.

У той же час, на думку Вільямса Дж. та Сімена А. «вплив корпоративного управління на поведінку суб'єктів ведення бухгалтерського обліку, ефективність їх роботи, є недостатньо дослідженими» [8, с. 990].

Царук В. Ю. стверджує, що ці аспекти потребують особливої уваги з боку науковців, зокрема, в частині тих складових облікової методології, щодо яких суб'єктами організації обліку здійснюється вибір серед представлених в стандартах альтернатив [5, с. 39].

Актуальність окресленої проблематики підтверджується і дослідженнями інших вчених, зокрема Бруханський Р. Ф. пропонує ідентифікувати специфічні функції стратегічного управлінського обліку [2, с. 7-18] та диференціювати параметри розвитку корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи підприємства [3, с. 13-19].

Значна кількість дослідників (Боссе Д. А., Гойе К. Г., Фанг Б., Філіпс Р. А. та інші) відмічають, що з метою досягнення «необхідних результатів», які підтверджують ефективність управління, в поточному періоді менеджерами та директорами середнього рівня корпоративних структур, відповідальними за організацію корпоративної системи бухгалтерського обліку, використовуються техніки креативного або агресивного обліку, інструменти управління прибутком [5, с. 39].

«Необхідними результатами» у цій ситуації доцільно окреслити не лише маніпуляцію та завищення доходів і вартості активів корпорацій, а також і ймовірність заниження окремих показників діяльності, зокрема, обсягів заборгованості. У таких інформаційних координатах стейкхолдери не зможуть достовірно оцінити стан і перспективи подальшого розвитку компанії (зростання чи падіння вартості акцій, підвищення ризиків банкрутства і т.д.).

За нашим переконанням, у переважній більшості ситуацій досягнення таких «необхідних результатів» концентрується на задоволенні особистих цілей менеджерів (одержання премій, продовження контрактів, нарахування бонусів і т.д.), а це в стратегічному спрямуванні аж ніяк не гарантує задоволення інтересів принципалів. У результаті проведення окреслених дій у системі бухгалтерському обліку, спрямованих на досягнення короткострокових задач з ігноруванням довгострокової стратегії, виникатиме прецедент невиправданих дій, у розріз принципів ефективного корпоративного управління.

Список використаних джерел

1. Баюра Д. О. Удосконалення корпоративного управління в умовах глобалізації. Вісник економічної науки України. 2012. № 21. С. 23-26.

2. Бруханський Р. Ф. Ідентифікація специфічних функцій стратегічного управлінського обліку. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 1. С. 7-18. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.01.007>.
3. Бруханський Р. Ф. Параметри розвитку корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи підприємства. Облік і фінанси. №1 (87). 2020. С. 13-19.
4. Гойе К. Г. Бухгалтерский учет и ответственность: проблема менеджмента компании. Финансы и бизнес. 2005. № 3. С. 62-67.
5. Царук В. Ю. Креативні облікові практики в корпоративних структурах. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 3-4. С. 37-45. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.03.037>.
6. Царук В. Ю. Принципи корпоративного управління та бухгалтерський облік: шляхи гармонізації. Облік і фінанси. № 4 (82). 2018. С. 77-83.
7. The financial aspects of corporate governance. London: The Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance and Gee and Co. Ltd, 1992. 90 p.
8. Williams J.J., A.E. Seaman The Clute Institute Does More Corporate Governance Enhance Managerial Performance? CFO Perceptions And The Role Of Mindfulness. The Journal of Applied Business Research 2014. Volume 30, July/August Number 4. P. 989-1002.